

अनेकान्त एज्युकेशन सोसायटीचे,
तुळजाराम चतुरचंद महाविद्यालय, बारामती
स्वायत्त

मराठी विभाग

वर्ग - एम.ए. भाग - 9 मराठी

विषय - ग्रामीण साहित्य

विषय कोड - MAR4104

सत्र - 9

प्रश्नसंच

प्र.9) बहुपर्यायी प्रश्न.

१. 'तृतीय रत्न' हे नाटक कोणी लिहिले?

अ) महात्मा फुले   ब) सावित्रीबाई फुले   क) विष्णूशास्त्री चिपळूणकर   ड) लोकहितवादी

२. 'ग्रामीण जीवनातून फुलणारे व ग्रामीण वास्तवातून साकार होणारे साहित्य म्हणजे ग्रामीण साहित्य होय' ही ग्रामीण साहित्याच्या व्याख्या कोणी केली आहे?

अ) नागनाथ कोत्तापल्ले   ब) आनंद यादव   क) चंद्रकुमार नलगे   ड) रा. रं. बोराडे

३. 'अखंड' ही कविता कोणी लिहिली?

अ) महात्मा गांधी   ब) महात्मा फुले   क) इंद्रजित भालेराव   ड) रा. वि. टिकेकर

४. 'धनुर्धारी' या टोपन नावाने कोणी लेखन केले?

अ) कृष्णराव भालेकर   ब) मुकुंद पाटील   क) रा. वि. टिकेकर   ड) श्री. म. माटे

५. यंत्रयुगाचा परिणाम दाखविणारी कोणती कादंबरी आहे?

अ) झोंबी   ब) घरभिंती   क) गोतावळा   ड) नटरंग

६. पहिली ग्रामीण कथा कोणती?

अ) थोड्या चुकीचा घोर परिणाम   ब) काळतर मोठा कठीन आला

क) ढासळलेले बुरूज   ड) तारळखोऱ्यातील पिन्या

७. खालीलपैकी हे लेखक ग्रामीण साहित्यिक नाही ?

अ) आनंद यादव   ब) व्यंकटेश माडगूळकर   क) शंकर पाटील   ड) अरविंद गोखले

८. 'माणदेशी माणसं' हा कथासंग्रहाचे लेखक कोण?

अ) शंकर पाटील   ब) द. मा. मिरासदार   क) ग. दि. माडगूळकर   ड) व्यंकटेश माडगूळकर

९. खालीलपैकी ग्रामीण विनोदी कथाकार कोण आहेत?
- अ) व्यंकटेश माडगूळकर ब) आनंद यादव क) द. मा. मिरासदार ड) नागनाथ कोत्तापले
१०. मराठीतील पहिली ग्रामीण कादंबरी कोणती?
- अ) बळिबा पाटील ब) पिराजी पाटील क) बनगरवाडी ड) टारफुला
११. मांग-गारूडी समाजाचे जीवन चित्रण करणारी 'बळी' ही कादंबरी कोणी लिहिली?
- अ) गो. नी. दांडेकर ब) विभावरी शिरूरकर क) श्री. ना. पेंडसे ड) ग. ल. ठोकळ
१२. जोड्या लावा
'अ'	'ब'
अ) रणजित देसाई	१) गोतावळ
ब) शंकर पाटील	२) पाचोळा
क) रा. र. बोराडे	३) बळी
ड) आनंद यादव	४) माझा गाव
	५) बनगरवाडी
१३. 'काया मातीत, मातीत तिफन चालते' ही प्रसिद्ध कविता कोणाची आहे?
- अ) प्रा. विठ्ठल वाघ ब) ना. धों. महानोर
- क) ना. घ. देशपांडे ड) आनंद यादव
१४. ग्रामसंस्कृती आणि गावगाड्याचा वेध येणारे मराठीतील पहिले पुस्तक कोणते?
- अ) बळिबा पाटील ब) गांधारी क) गावगाडा ड) बनगरवाडी
१५. खालीलपैकी हा ग्रंथ महात्मा फुले यांचा नाही.
- अ) शेतकऱ्यांचा आसूड ब) ब्राह्मणांचे कसब क) गुलामगिरी ड) गांधारी
१६. मराठीतील पहिली सामाजिक कादंबरी कोणती?
- अ) मुक्तामाला ब) मोचनगड क) यमुना पर्यटन ड) शेतकऱ्यांचा आसूड
१७. नवकथेचे जनक कोण?
- अ) शंकर पाटील ब) द. मा. मिरासदार क) बा. सी. मर्ढेकर ड) गंगाधर गाडगीळ
१८. 'मिठाराणी' हा वग कोणी लिहिला?
- अ) भाऊ फक्कड ब) पट्टे बापुराव क) अर्जुन वाघोलीकर ड) शिवा-संभा कवलापूरकर
१९. 'गाढवाचं लग्न' हे वगनाटय कोणी लिहिले?
- अ) हरिभाऊ वडगावकर ब) किसन फागुजी बनसोडे क) पट्टे बापुराव ड) भिष्माचार्य
२०. मराठीतील आद्यग्रंथ कोणता?
- अ) विवेकसिंधू ब) ज्ञानेश्वरी क) एकनाथी भागवत ड) चांगदेव पासष्टी

प्र.२) पुढील प्रश्नांची उत्तरे एका वाक्यात लिहा.

१. पहिली ग्रामीण कथा कोणती?
२. ग्रामीण साहित्याची व्याख्या सांगा.
३. गावगाडा हे पुस्तक कोणाचे आहे?
४. चार ग्रामीण साहित्यांची नावे सांगा.
५. ग्रामीण साहित्याच्या मुळाशी कोणाची प्रेरणा आहे?
६. 'खेडयाकडे चला' असे कोणी म्हटले आहे?
७. शहर आणि खेडी यांच्यातील अंतर कोणत्या कारणांमुळे वाढत गेले?
८. ग्रामीणत्व म्हणजे काय?
९. 'काळ तर मोठा कठीण आला' या कथेचे लेखक कोण?
१०. 'बळीबा पाटील' ही कादंबरी कोणाची आहे?
११. 'पिराजी पाटील' कादंबरीचे लेखक कोण आहेत?
१२. 'तृतीय रत्न' हे नाटक कोणी लिहिले?
१३. खेडयातील प्रश्नांचा पहिला उद्रेक कोणाच्या लेखनातून झाला?
१४. महाराष्ट्रात बोलल्या जाणाऱ्या विविध बोलींची नावे सांगा.
१५. उध्दव शेळके यांनी लेखनासाठी कोणत्या बोलीचा वापर केला?
१६. द.मा.मिरासदार यांच्या कथेची चार वैशिष्ट्ये सांगा.
१७. 'उपेक्षितांचे अंतरंग' हा कथासंग्रहाचे कर्ते कोण?
१८. 'वसांडली मोट, करे धो धो यायन्यात'
हुंदडत पानी
जसं तान्हं पायन्यात' या काव्य ओळी कोणाच्या आहेत?
१९. 'सार्वजनिक सत्यधर्मा'ची स्थापना कोणी केली?
२०. 'नटरंग' हा चित्रपट कोणाच्या कादंबरीवर आधारित आहे?

प्र.३) टीपा लिहा.

१. गावगाडयाची जडणघडण
२. ग्रामीण साहित्यातील बोली
३. ग्रामीण नाटक
४. ग्रामीण कादंबरीकार - आनंद यादव
५. स्वातंत्र्योत्तर खेडे

६. शेतकऱ्यांचा आसूड- महात्मा फुले
७. वगनाटय
८. ग्रामीण कवी ना. धो. महानोर
९. ग्रामीण कथाकार - व्यंकटेश माडगूळकर
१०. द. मा. मिरासदारांच्या विनोदी कथा
११. प्रादेशिक कथाकार श्री. ना. पेंडसे
१२. रविकिरण मंडळ
१३. 'गोतावळा' कादंबरीतील नारबा
१४. ग्रामीण साहित्य व प्रादेशिक साहित्य
१५. ग्रामीण विभागातील कृषी जीवन
१६. बळी कादंबरीतील आबा
१७. ग्रामीण जीवन आणि शेती परस्पर संबंध
१८. बहिणाबाईची कविता

प्र.३) लघुत्तरी प्रश्न.

१. ग्रामीण शब्दाची उत्पत्ती सांगून खेडयाचा विकास स्पष्ट करा.
२. ग्रामीण साहित्यातून घडणारे सामाजिक व सांस्कृतिक दर्शन स्पष्ट करा.
३. ग्रामीण साहित्यावर यंत्रयुगाचा झालेला परिणाम सांगा.
४. 'ग्रामीण साहित्याच्या मुळाशी महात्मा फुले यांची प्रेरणा आहे', स्पष्ट करा.
५. 'ग्रामीण नाटक म्हणजे वगनाटय आहे', या विधानाची चर्चा करा.
६. ग्रामीण साहित्याचे घटक स्पष्ट करा.
७. ग्रामीण कवी म्हणून आनंद यादव यांच्या कविता यांची वैशिष्ट्ये सांगा.
८. ग्रामीण कवितेला भक्कम वास्तवावर उभे करण्याचे कार्य बहिणमई चौधरी यांच्या कवितेने केले, चर्चा करा.
९. १९४५ ते १९६० या कालखंडातील ग्रामीण कथांचा परिचय करून द्या.
१०. रा. रं बोराडे यांच्या साहित्याची वैशिष्ट्ये सांगा.
११. ग्रामीण कथेची वैशिष्ट्ये सांगा.
१२. ग्रामीण कादंबरीची वैशिष्ट्ये सांगा.
१३. १९६० नंतर ग्रामीण कादंबरी बदलत गेली स्पष्ट करा.
१४. ग्रामीण भाषेचे वेगळेपण स्पष्ट करा.
१५. 'प्रादेशिक साहित्याच्या वर्तुळातील काढलेले छोटे वर्तुळ म्हणजे ग्रामीण साहित्य', स्पष्ट करा.

१६. 'ग्रामीण साहित्यातून सामाजिक आणि सांस्कृतिक दर्शन घडते', या विधानाची चर्चा करा.
१७. प्रत्येक कालखंडातील सामाजिक आणि राजकीय बदलाचा परिणाम ग्रामीण साहित्यावर झाला, स्पष्ट करा.
१८. ग्रामीण कवितेची वैशिष्ट्ये सांगा.
१९. विनोदी कथाकार म्हणून द. मा. मिरासदार यांच्या कथांचा परिचय करून द्या.
२०. महात्मा फुले यांच्या साहित्यातून दिसणारे ग्रामीण जीवनाचे चित्रण स्पष्ट करा.

प्र.४) दिर्घोत्तरी प्रश्न.

१. ग्रामीण साहित्याचा प्रवाह निर्माण होण्यामागील कारणपरंपरा सांगा.
२. 'स्वातंत्र्योत्तर मराठी वाङ्.मयाचे स्वरूप बदलत गेले या विधानाची चर्चा करा.
३. ग्रामीण साहित्याचे वेगळेपण व देशीपण सोदाहरण स्पष्ट करा.
४. 'ग्रामीण' ही संज्ञा स्पष्ट करून ग्रामीणतेचे घटक सविस्तर लिहा.
५. सामाजिक व सांस्कृतिक चळवळीतून ग्रामीण साहित्यास प्रेरणा मिळाली. या विधानाची साधार चर्चा करा.
६. ग्रामीण कादंबरीतून कृषी जीवनाचे दर्शन कसे घडते? ते लिहा.
७. ग्रामीण कवितेची वाटचाल स्पष्ट करा.
८. ग्रामीण कथेची वैशिष्ट्ये सांगा.
९. स्वातंत्र्योत्तर मराठी वाङ्.मयाच्या सामाजिक व वाङ्.मयीन परंपराचे स्वरूप विशद करा.
१०. बदलत्या खेडयाचे चित्रण ग्रामीण साहित्यातून कसे आले आहे? सोदाहरण स्पष्ट करा.
११. ग्रामीण साहित्याचे आकलन व आस्वाद याविषयी चर्चा करा.
१२. ग्रामीण साहित्य व बदलता गावगाडा यातील परस्पर संबंध उलगडून दाखवा.
१३. स्वातंत्र्योत्तर ग्रामीण साहित्यातील सामाजिक परिवर्तमानचे चित्रण अधोरेखित करा.
१४. ग्रामीण साहित्याची संकल्पना स्पष्ट करा.
१५. १९४५ नंतर निर्माण झालेल्या विविध मराठी वाङ्.मय प्रवाहांचा परिचय करून द्या.
१६. ग्रामीण नाटकाची वाटचाल स्पष्ट करा.
१७. ग्रामीण साहित्याची भाषा ग्रामीणच असली पाहिजे, स्पष्ट करा.
१८. ग्रामीण जीवन आणि साहित्य यांचा परस्पर संबंध स्पष्ट करा.
१९. ग्रामीण साहित्याची चळवळ ही सामाजिक व सांस्कृतिक आहे, स्पष्ट करा.
२०. ग्रामसंस्कृतीचे स्वरूप स्पष्ट करा.
२१. ग्रामीण कथेची वाटचाल सांगा.
२२. ग्रामीण कवितेची वाटचाल सांगा.